

Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av Blå bioekonomi**(förberedande yttrande)**

(2020/C 47/08)

Föredragande: **Simo TIAINEN**Medföredragande: **Henri MALOSSE**

Remiss	Finländska rådsordförandeskapet, 7.2.2019
Rättslig grund	Artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Presidiets beslut	19.2.2019
Ansvarig sektion	Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av sektionen	1.10.2019
Antagande vid plenarsessionen	30.10.2019
Plenarsession nr	547
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	151/1/1

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Den blå bioekonomin innebär ekonomisk verksamhet och skapande av värde baserat på hållbar och smart användning av förnybara vattenresurser och tillhörande sakkunskap. Det finns en enorm mängd sakkunskap, know-how och mänskliga traditioner med koppling till vatten, vattenresurser och den blå bioekonomin i Europa. Med tanke på dess potential och möjligheter är affärsverksamheten med koppling till den blå bioekonomin dock fortfarande ganska blygsam i Europa. Flera hinder måste hanteras.

1.2 Den blå bioekonomins fulla potential i EU måste kartläggas och forskningsprioriteringar fastställas för att förbättra den hållbara tillväxten i denna ekonomi. Det är särskilt nödvändigt att utveckla en bättre förståelse av hur vattenråmaterial kan användas i processer som ger mervärde. För att stärka den hållbara tillväxten krävs riktad forskningsfinansiering så att man kan påskynda innovation, utveckling inom flera discipliner, entreprenörskap och nya arbetstillfällen av hög kvalitet. En hållbar tillväxt kräver också en verksamhetsmiljö som bygger på lika konkurrensvillkor, samt ett brett samarbete och upprättande av nya partnerskap mellan industri, forskningsorganisationer, myndigheter och den tredje sektorn.

1.3 Vattnet och vattnekosystemen är inte av tillräckligt god kvalitet i många områden i EU. God vattenkvalitet och en hälsosam vattenmiljö utgör dock grunden för den blå bioekonomin. Den goda statusen och biologiska mångfalden i hav, sjöar och vattendrag måste bevaras och återställas. Det kräver stora insatser från alla intressenter, inbegripet EU, nationella och regionala institutioner, universitet och forskningscentrum, alla berörda yrkesverksamma (t.ex. inom fiske- och turistsektorerna) samt det civila samhällets organisationer. Dessa insatser måste omfatta lämplig forskning, utbildning och kunskapsöverföring.

1.4 Ökade investeringar krävs i förvaltningen av vattenmiljöer och sanitetsanläggningar för att säkerställa tillgång till och hållbar användning av rent vatten och tillfredsställande sanitet för alla. Det krävs konkurrenskraftiga lösningar för att avlägsna avfall från vatten och utveckla teknik för att spara och återvinna vatten. Nya kostnadseffektiva lösningar krävs för att minska belastningen av näringsämnen som rinner ut i naturliga vattendrag och återställa kritiska livsmiljöer och förändrade vattenförekomster.

1.5 EESK uppmanar EU och andra aktörer inom den blå bioekonomin att snabbt vidta åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras effekter. Det är särskilt nödvändigt att snabbt anpassa fiske och vattenbruk till klimatförändringarna när förutsättningarna förändras dramatiskt. Detta påverkar dessa viktiga försörjningsmöjligheter på ett genomgripande sätt. Fiske, vattenbruk och algodling är nödvändigt för att öka den hållbara produktionen av livsmedel från vattenbruk i EU. Utveckling av klimattåliga system för livsmedel från vattenbruk kräver ytterligare forskning och innovation innan detta kan ske med framgång. Algbiomassa är en potentiellt viktig vattenresurs som kan användas som råmaterial på en mängd olika områden.

1.6 Det krävs gemensamma insatser av universitet, forskningscentrum, icke-statliga organisationer och fiskesektorn för att utveckla nya produkter med mervärde av biprodukter från fiske och avfallsmaterial. Nya finansieringsinstrument behövs för att främja tekniska innovationer och tjänster. Det krävs samarbete över sektorsgränser och bättre beslutsprocesser. Återställningen av den biologiska mångfalden i hav, sjöar och vattendrag kommer att skapa nya affärsmöjligheter, till exempel för familjeföretag och småföretag på lokala marknader. Dessutom erbjuder främjande av nya affärsmodeller för vattenturism och användning av vattenresurser för fritidsändamål nya hållbara affärsmöjligheter för avlägsna regioner.

1.7 Prioriteringarna för utveckling av den blå bioekonomin omfattar i) rent vatten och sanitet, ii) en hälsosam, variationsrik och säker vattenmiljö, iii) en hållbar produktion av livsmedel från vattenbruk, iv) icke-livsmedelsprodukter av högt värde, v) anpassning till klimatförändringarna, vi) blå hälsa och välbefinnande, samt vii) bättre samordning när det gäller att bekämpa olaglig verksamhet som berör vattenresurser. Genom att investera i den här utvecklingen kan EU stärka sin ställning som ledande aktör i den cirkulära ekonomin.

1.8 EU uppmanas att främja medvetandehöjande åtgärder och utbildning som innefattar forskning samt utnyttjande och överföring av know-how från samhällen i kust- och inlandsvattenområden, och möjliggöra en förvaltning med respekt för miljön och skapande av europeiska utbildningsnätverk på detta område. När det gäller jordbruket bör EU också ta upp frågan om vattenbrist.

1.9 Kommittén föreslår att den blå bioekonomin ska bli ett av flaggskeppsområdena i EU:s politik och i dess samarbetspolitik med grannländerna, samt inom ramen för FN:s mål för hållbar utveckling och målen i Parisavtalet (COP21). Här föreslår kommittén att rådet och Europaparlamentet begär att kommissionen ska inleda ett flertal pilotåtgärder inom olika havs- och vattenbruksområden i EU, och att de åtgärder som väljs bör representera de mycket skiftande situationerna i EU, i vilken grad de påverkas av risken för kollaps och den blå bioekonomins utvecklingspotential. En förvaltningskommitté bör inrättas med deltagande av medlemsstater, regioner och intressenter samt även av EESK, i syfte att utbyta god praxis och se till att framgångsrika pilotprojekt utvecklas i större skala.

2. Inledning

2.1 Den blå bioekonomin innebär ekonomisk verksamhet och skapande av värde baserat på hållbar och smart användning av förnybara vattenresurser och tillhörande sakkunskap. De företag och verksamheter som odlar råvaror för dessa produkter eller utviner, raffinerar, bearbetar och omvandlar de biologiska föreningarna ingår alla i den blå bioekonomin.

2.2 Den blå bioekonomins betydelse, kännetecken och möjligheter i de olika medlemsstaterna varierar stort beroende på geografiska förutsättningar, och detta måste hanteras. De flesta medlemsstater har direkt tillgång till havet. Kustvatten är mycket viktiga för många medlemsstater. Sjöar och vattendrag spelar dessutom en viktig roll i de flesta länder.

2.3 I maj 2019 antog kommittén ett yttrande⁽¹⁾ om kommissionens meddelande om uppdateringen av den bioekonomiska strategin från 2012. Slutsatserna och rekommendationerna i yttrandet är relevanta ur den blå bioekonomins perspektiv. I det föreliggande yttrande beskrivs möjligheterna och potentialen för den blå bioekonomin mer i detalj. Den blå bioekonomin är nära besläktad med den cirkulära ekonomin.

(1) EESK:s yttrande om "Meddelande om uppdateringen av den bioekonomiska strategin från 2012" (EUT C 240, 16.7.2019, s. 37).

2.4 Rent vatten och förnybara vattenresurser medför betydande hållbara affärsmöjligheter och kan erbjuda viktiga lösningar för många av de globala målen för hållbar utveckling (nr 2, 3, 6, 7, 8 och 14). Genom detta förberedande yttrande vill kommittén besvara frågan från det finländska rådsordförandeskapet om hur EU kan påskynda utvecklingen av den blå bioekonomin och vilka åtgärder som måste prioriteras.

3. Allmänt

3.1 Den blå bioekonomin kan bara erbjuda många fördelar så länge vattenmiljön är frisk och produktiv. Hot mot den biologiska mångfalden utgör, i kombination med klimatförändringar, en hög risk för vattenorganismernas produktionskapacitet, såsom framgår av en rapport från IPBES (mellanstatlig plattform för forskning och politik om biologisk mångfald och ekosystemtjänster) från maj 2019. Överexploatering, föroreningar, kustutveckling, säsongsturism och transporter utgör stora utmaningar, särskilt i de områden i EU som påverkas mest av dessa stressfaktorer (framför allt Medelhavsområdet). Det krävs lösningar som är anpassade till olika miljöer och regioner.

3.2 Behovet av biomassa kommer att öka i framtiden och EU måste möta denna utmaning. En omställning till en växthusgasneutral ekonomi baserad på biomassa kommer att begränsas av tillgången till mark. Det kommer därför att bli viktigt att förbättra vattenresursernas produktivitet för att utnyttja bioekonomins alla möjligheter. Det inbegriper exempelvis produktion och användning av alger och andra nya proteinkällor som har potential att minska trycket på jordbruksmarken.

3.3 Den blå bioekonomin har allt större potential att förbättra livsmedelssäkerheten och tillhandahålla hälsosamma livsmedel med lågt koldioxidavtryck, nya livsmedel och livsmedelstillsatser, djurfoder, näringstillskott, läkemedel, kosmetika, nya material, rent vatten, fossilfri energi, återvinning av näringsämnen och många andra fördelar. Den blå bioekonomins tillväxt är beroende av vatten och vattnekosystem av god kvalitet, motståndskraftiga fiskeverksamheter och vattenproduktionssystem, ett effektivt systematiskt samarbete över sektorsgränser, tekniska innovationer, nya finansieringsinstrument och bättre tjänster och hållbara affärsmodeller.

3.4 Det är nödvändigt att understryka vikten av kulturella faktorer i genomförandet av en blå bioekonomi. Den know-how som finns bland invånarna i kust- och inlandsvattenområden utgör en enastående tillgång för Europa, så länge den identifieras, bevaras och förs vidare till nya generationer. Därför bör alla åtgärder som vidtas i den blå bioekonomin omfatta den kulturella och mänskliga dimensionen och säkerställa att alla relevanta intressenter är involverade, särskilt lokala företrädare, yrkespersoner och det civila samhället.

4. Den blå bioekonomin och målen för hållbar utveckling

4.1 FN:s mål för hållbar utveckling är nära kopplade till vatten och vattenmiljöer. Dessa mål bemöter de viktiga globala utmaningar som vi står inför och beskriver hur vi ska uppnå en mer hållbar framtid när det gäller grundläggande frågor som livsmedelssäkerhet, klimatförändringar och förebyggande av miljöförsämringar. Målen har ett nära samband med varandra och i detta dokument beaktas de utifrån perspektivet hur vatten och vattenbaserade naturresurser kan skapa hållbara affärsmöjligheter. Det finns ett särskilt starkt samband mellan vatten, energi och livsmedel.

Rent vatten och sanitet

4.2 Mål 6 (rent vatten och sanitet) syftar till att säkra tillgången till och den hållbara användningen av rent vatten och tillfredsställande sanitet för alla. Mer än en miljard människor i världen saknar fortfarande tillgång till färskvatten av tillfredsställande kvalitet och mer än två miljarder människor hotas av minskad tillgång till färskvattenresurser. Det globala behovet av färskvatten förväntas öka kraftigt fram till 2030. EESK behandlade frågan om dricksvatten i ett yttrande 2018 ⁽²⁾.

4.3 Trots att framsteg nyligen har gjorts i EU och andra regioner krävs större investeringar i förvaltningen av sötvattenresurser och sanitetsanläggningar. Det främsta målet är att hitta konkurrenskraftiga lösningar för att avlägsna avfall från vatten och utveckla teknik för att spara och återvinna vatten och på så sätt minska slöseriet med vatten. Potentialen är stor inom lösningar och teknik för att spara och återvinna vatten, och inom smart förvaltning av vattenresurser och vattenförsörjning. Det finns nya koncept för vattensanitet och ny teknik för att avlägsna rester av läkemedel och hormoner samt mikroplaster från avloppsvatten. Det finns också lovande innovationer för att omvandla havsvatten till dricksvatten med hjälp av förnybar energi.

⁽²⁾ EESK:s yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)" (dricksvattendirektivet) (EUT C 367, 10.10.2018, s. 107).

4.4 God vattenkvalitet utgör grunden för den blå bioekonomin. God förvaltning av vattenresurser är en nödvändig del av lösningen på nästan alla större problem i världen, t.ex. överkonsumtion av vattenresurser och behovet av att anpassa sig till klimatförändringarna. Förvaltningen av vattenlivscykeln kräver tydliga mål, aktuell information, planering och förvaltning. Det innefattar digitala lösningar för vattentjänster och -övervakning, samt mångsidiga nya tekniska lösningar för hantering av avloppsvatten (membranteknik) och förmåga att se sambanden mellan olika områden.

4.5 EU har potential att bli en viktig global aktör i vattensektorn som leverantör av vattenrelaterad teknik och tjänster. Digitaliseringen erbjuder nya möjligheter för företag inom vattensektorn och kan kraftigt öka effektiviteten hos vattenresursförvaltningen, samt hos produktions- och tjänstekoncept. Digitala lösningar kan användas för att producera tjänster som tillgodoser kundernas behov nu och i framtiden. EU kan erbjuda konkurrenskraftiga och hållbara lösningar på det här området till hela världen.

Hälsosam, variationsrik och säker vattenmiljö

4.6 Hav och inlandsvatten utgör världens största hållbara proteinkälla, och mer än tre miljarder människor i världen är beroende av den biologiska mångfalden i haven och vid kusterna för sin försörjning. Våra hav och inlandsvatten försämras snabbt till följd av mänsklig aktivitet. Kust- och inlandsvatten försämras särskilt på grund av föroreningar och övergödning, och förlusten av livsmiljöer är alarmerande. Alla dessa förändringar har en förödande effekt på vattnekosystemens funktion och den biologiska mångfalden, och därmed på den potentiella livsmedelsproduktionen. Varsam förvaltning av denna viktiga globala resurs är en viktig del av en hållbar framtid.

4.7 Mål 14 (hav och marina resurser) syftar till att bevara haven och vattenresurserna och främja deras hållbara användning. Flera åtgärder krävs för att förbättra situationen, inbegripet att kraftigt minska alla slags vattenföroreningar och effektivisera alla mänskliga aktiviteter. Det krävs nya lösningar för att minska belastningen av näringsämnen som rinner ut i naturliga vatten. Ekonomiskt effektiva medel och metoder för att förbättra jordens möjlighet att fånga in och binda näringsämnen måste utvecklas och testas. Övergödningen kan också minskas genom att användningen av underutnyttjade fiskarter ökar samt genom produktion och skörd av alger (eftersom näringsämnen avlägsnas genom fångster). Nya lösningar krävs för att minska övergödningen och återställa vattendrag, sjöar och havsbottnar.

4.8 Friska vattenmiljöer kan erbjuda ett stort antal nya arbetstillfällen av hög kvalitet. Friska fiskebestånd och rena vatten utgör grunden för hållbart fiske och användning av vatten för fritidsändamål och skapar nya möjligheter för den blå bioekonomin. Arbetet för att återställa vattendrag och färskvatten utförs världen över för att återställa försämrade livsmiljöer, ekosystemprocesser, migrerande fiskebestånd, biotiska samhällen och de tjänster som de tillhandahåller. Återställningen av migrerande bestånd kommer att erbjuda ny potentiell försörjning för glesbefolkade områden och sysselsättning för personer i familjeföretag med tillgång till lokala marknader.

Hållbar produktion av vattenlivsmedel

4.9 Den globala efterfrågan på livsmedel förväntas öka kraftigt. Mål 2 (ingen hunger) syftar till att få ett slut på hunger, uppnå livsmedelssäkerhet, förbättra näringsituationen och främja hållbar primärproduktion fram till 2030.

4.10 Fiske och vattenbruk tillhandahåller näringsrika livsmedel och genererar välbehövliga inkomster, samtidigt som de främjar landsbygdsutveckling och även kan skydda miljön. Fisk utgör för närvarande omkring 17 % av den globala tillgången till animaliskt protein och 6,5 % av allt protein som människor konsumerar. För hundratals miljoner människor är fisk den främsta källan till protein och essentiella näringsämnen. Många fiskebestånd överexploateras fortfarande och måste förvaltas på ett bättre sätt. Kraftiga subventioner upprätthåller fortfarande den stora överkapaciteten hos fiskeflottorna i många delar av världen. Hav och inlandsvatten bör utnyttjas betydligt mer hållbart än i dag. Investeringar i vattenbruk, fiske och fiskbearbetning och i utvecklingen av nya produkter från avfall och sidoströmmar är avgörande för att öka den hållbara livsmedelsproduktionen och bidra till att bevara livsmedelssäkerheten. EU har i synnerhet en betydande negativ handelsbalans när det gäller fisk och fiskeriprodukter – omkring 60 % av den mängd fisk och skaldjur som konsumeras i EU är importerad och denna import uppfyller inte alltid EU:s kriterier för hållbar produktion och livsmedelstrygghet.

4.11 Vattenbruk har stor potential för ytterligare tillväxt. Väsentligt mer biomassa skulle kunna produceras på ett hållbart sätt inom EU:s vattenbruk genom att man ökar antalet arter inom vattenbruket, bland annat havsarter på lägre trofisk nivå (t.ex. alger och mollusker). Utvecklingen av vattenbruk möter dock många hinder. För det första kräver en ökad vattenbruksproduktion ytterligare foderkällor. Fiskeföretagens fångster av lågt värde kommer i framtiden i allt högre grad att användas för direkt mänsklig konsumtion och mindre som råmaterial för djurfoder. Ytterligare foderbiomassa krävs för att utöka vattenbruket och skulle kunna komma från arter som för närvarande till stor del är underutnyttjade, t.ex. krill och andra mesopelagiska organismer och sjögräs samt från bearbetningsavfall (sidoströmmar). För det andra är det begränsade utrymme som är tillgängligt för vattenbruksanläggningar ett växande problem som måste lösas. För en hållbar vattenbruksutveckling krävs god planering av havs- och färskvattensverksamhet som tar hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella dimensioner. För det tredje krävs bättre lösningar på problemen med näringsämnesläckage och hantering av sjukdomar.

4.12 Strikta miljöregler i olika länder har stor effekt på vattenbrukets kostnader och konkurrenskraft. Olika nya typer av teknik utvecklas intensivt, men många ekonomiska och tekniska osäkerheter kvarstår. Recirkulerande vattenbrukssystem (RAS) erbjuder flera fördelar, såsom minskat vattenbehov, effektiv kontroll av avlopp och avfall, små utrymmesbehov och kontroll av produktionsvillkor. RAS-teknik har potential, särskilt i färskvattensystem. Det är dock troligt att en ökad andel havsvattenbruk måste bedrivas i vatten utanför kusterna. Det krävs nya strategier för multianvändning och integrerad förvaltning, inbegripet utrymmesplanering och lokala förvaltningsplaner.

Vattenprodukter med mervärde och annan användning än livsmedel

4.13 Bearbetning av fisk och andra vattenorganismer för mänsklig konsumtion genererar sidoströmmar, som ofta inte används för direkt mänsklig konsumtion. Det uppskattas att mellan 30–70 % av all skördad fiskbiomassa blir biprodukter av lågt värde eller helt går till spillo. Detta utgör potentiellt användbart och värdefullt material, som skulle kunna användas av industrin för livsmedelsändamål och andra ändamål. Funktionella ingredienser av högt värde för specialiserade produkter kan utvecklas från dessa material. En mängd olika vattenorganismer kan främja utvecklingen av nya produkter som näringstillskott, läkemedel och kosmetika. De kan också erbjuda nya enzymer, lipider, biopolymerer och annat biologiskt material. Det är avgörande att dessa råmaterial används på ett ekologiskt ändamålsenligt sätt. De globala påtryckningarna är stora för att förbättra utnyttjandet av allt biologiskt material och därigenom också minska avfallet. Marin bioteknik kan spela en viktig roll för att skapa mervärde i den blå bioekonomin.

4.14 Algbiomassa blir allt viktigare som resurs för en mängd olika kommersiella tillämpningsområden i den blå bioekonomin. Alger erbjuder en effektiv, hållbar och fortfarande till stor del outnyttjad resurs för biobaserade processer och produkter. Alger är närings- och energirika. Ökad produktion av makroalger och mikroalger vinner allt större erkännande i Europa som en resurs som kan användas som råmaterial på en mängd olika områden. Intresset ökar för att skörda, odla eller bearbeta alger för att skapa en mängd olika produkter av högt värde, inbegripet livsmedel, djurfoder, näringstillskott och biobaserade produkter.

Begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

4.15 Det är allmänt erkänt att klimatförändringarna påverkar en rad olika miljövariabler, bland annat nederbörd, temperaturer, vattenflöden, skadliga algbloomingar och havsförsurning. Mål 13 (bekämpa klimatförändringarna) ska främja snabba åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras inverkan. Stigande temperaturer påverkar hav och andra vatten samt näringsämnesnätverk, fiskeverksamheter och försörjningsmöjligheter. I Europa förväntas klimatförändringarna öka vinternederbörden, och med stigande temperaturer ökar risken för övergödning och försämring av vattenkvaliteten. Detta kommer att få många negativa konsekvenser för fiskbestånden och andra vattenresurser, och därmed också för fisket och andra produktionsmetoder. Höga temperaturer verkar hämmande på kallvattensarter som laxfiskar och bidrar till spridningen av många skadliga arter och sjukdomar. Arter som gynnas av övergödning vinner utbredning. Höga temperaturopppar innebär stora utmaningar för vattenbruksanläggningar. När det gäller jordbruket bör EU också ta upp frågan om vattenbrist.

4.16 Framtidens livsmedelssystem måste vara en del av lösningen på klimatförändringarna, inte en del av problemet. Fiske och vattenbruk är i huvudsak effektiva sätt att producera protein ur ett klimatutsläppsperspektiv. Därför bör hållbart fiske och fiskodling främjas. Vidare är det nödvändigt att stärka fiskeriernas och vattenbrukens motståndskraft. Fiskeverksamheten måste anpassas till ändrade förutsättningar som extrema väderförhållanden och isfria vintrar. Inom vattenbruken kan man förbereda sig för temperaturopppar genom odling utanför kusterna, vilket i vissa fall kan gynnas av en höjning av den genomsnittliga havstemperaturen. Recirkulerande vattenbrukssystem (RAS) kan hjälpa vattenbruksindustrin att anpassa sig till klimatförändringarna. Fiskodlingsprogram kan förbättra odlade fiskars förmåga att klara högre temperaturer.

Blå hälsa och välbefinnande

4.17 Mål 3 (god hälsa och välbefinnande) syftar till att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för människor i alla åldrar. Det finns en stor tillväxtpotential inom rekreations- och fritidstjänster i vattenmiljöer. Att främja hållbar användning av vattenresurser för fritidsändamål erbjuder nya affärsmöjligheter för avlägsna landsbygdsregioner, vilket kommer att bidra till skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet. På grund av dess betydelse och ekonomiska potential bidrar den blå bioekonomin också till mål 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt).

5. Prioriterade åtgärder

5.1 Prioriteringarna för utveckling av den blå bioekonomin är i) rent vatten och sanitet, avsaltning av havsvatten, minskade föroreningar, ii) en hälsosam, variationsrik och säker vattenmiljö och återställande av ekosystem och biologisk mångfald i vattenmiljöer, iii) hållbar produktion av livsmedel från vattenbruk, iv) skapande av icke-livsmedelsprodukter av högt värde, v) anpassning till klimatförändringarna, vi) blå hälsa och välbefinnande, energibesparing och produktion av förnybar energi från havet och från vattendrag och sjöar, vii) bättre besparingar och bevarande av vattenresurserna samt viii) bättre samordning för att bekämpa olaglig verksamhet med koppling till vattenresurser. Dessutom är billig och ren vattenbioenergi och användning av organiskt avfall områden som blir allt viktigare. Genom att investera i den här typen av utveckling kan EU stärka sin ställning som ledande aktör i den cirkulära ekonomin.

5.2 Kommittén föreslår att rådet och Europaparlamentet begär att kommissionen ska inleda särskilda pilotåtgärder med syftet att förbättra vattnekosystemens tillstånd och produktionskapacitet på utvalda platser i EU, och att särskilt se till att dessa platser är representativa för de skiftande situationerna och den blå bioekonomins utvecklingspotential. Pilotåtgärderna bör genomföras i kust- och inlandsvattenområden (inklusive öar) som är måttligt eller hårt drabbade av mänsklig påverkan såsom överdriven säsongsturism, föroreningar, näringsämnesbelastning från landbaserade källor, ändrade vattenflöden och överdriven exploatering av vattenresurser.

5.3 Pilotprojekten bör genomföras så snabbt som möjligt i samarbete med lokala folkvalda företrädare, universitet och forskningscentrum, yrkesverksamma och berörda aktörer inom det civila samhället. Projekten bör göra det möjligt att utveckla och testa de viktigaste åtgärderna för att förbättra den nuvarande otillfredsställande situationen i de aktuella områdena. EESK rekommenderar att man genomför ett rimligt antal pilotprojekt vid Medelhavet, Svarta havet, Atlantkusten, Nordsjön och Östersjön samt i inlandsvattenområden med stora möjligheter till förbättring. Dessa projekt skulle t.ex. kunna innebära rening av vatten som har en hög halt av näringsämnen eller som är förorenade i områden som hamnar eller turistområden med hjälp av särskilda filtreringsarter, såsom ostron, sjöborrar, musslor eller vattenväxter (alger), eller återställande av vandringsvägar och lekstråk för att återställa vandringsfiskens livscykel. Samtidigt skulle kapaciteten att binda koldioxid i stor skala också kunna testas i dessa pilotprojekt. Inom ramen för pilotprojekten skulle man också kunna undersöka om ny teknik för att producera energi från hav och sjöar är genomförbar eller kan hitta nya sätt att spara vattenresurser.

5.4 På grundval av resultaten och erfarenheterna från pilotprojekten uppmanas EU att främja utbildning och överföring av know-how i samhällena i kust- och inlandsvattenområden, och därigenom möjliggöra återställande och en tillfredsställande förvaltning av miljöerna och skapande av europeiska utbildningsnätverk samt visa på möjligheterna att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet inom området.

5.5 En förvaltningskommitté bör inrättas för pilotprojekten med deltagande av medlemsstater, regioner och intressenter samt även av EESK, i syfte att samordna utbyte av god praxis och se till att framgångsrika pilotprojekt utvecklas i större skala. Samtidigt bör EU:s medlemsstater och berörda regioner uppmanas att utarbeta strategier för blå bioekonomi, i med samråd med lokala aktörer och organisationer i det civila samhället.

5.6 Den sakkunskap som finns i EU om den blå bioekonomin och som inhämtats via forskningsprogrammen Horisont Europa, Life och pilotprojekten inom ramen för den blå bioekonomin bör på vissa villkor vara tillgänglig för tredjeländer, särskilt länderna i det östliga partnerskapet, länder i Medelhavsområdet och Afrika, Ryssland för Östersjöområdet samt andra intresserade länder. Den blå bioekonomin bör bli ett flaggskepp för EU i dess samarbetsprogram med FN och ett verktyg för att uppnå målen i Parisavtalet (COP21) i kampen mot den globala uppvärmningen.

Bryssel den 30 oktober 2019.

Luca JAHIER
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
